

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE ROBE U POMORSKOM TRANSPORTU

DA BI BILO
JASNIJE

Član 1.

Ovim Uslovima se osigurava roba u prevozu morem od rizika gubitka ili oštećenja. Roba se može osigurati u domaćem i u međunarodnom transportu (prevozu).

BITNA
DOKUMENTA

Član 2.

Osiguranje može da se ugovori od „osnovnih rizika” ili „svih rizika” koji mogu da ugroze robu u prevozu morem.

Osiguranje može da se ugovori i samo od potpunog gubitka robe. Osiguranje može da se ugovori i od rizika koji nisu obuhvaćeni ovim Uslovima.

SKREĆEMO
VAM PAŽNJU

Član 3.

Pod unutrašnjim domaćim prevozom, u smislu ovih Uslova, smatra se prevoz kod koga je pristanište utovara robe i pristanište istovara robe (luka) na teritoriji Crne Gore.

Pod međunarodnim prevozom, u smislu ovih Uslova, smatra se prevoz kod koga je pristanište utovara na području jedne, a pristanište istovara na području druge države.

POSEBNO
VAŽNO

Član 4.

Roba, u smislu ovih Uslova, može da bude svaka stvar koja je predmet prevoza.

Pod robom, u smislu ovih Uslova, smatra se i svako vozilo i mašina, koji se kreću na vlastitim točkovima (per ax).

OSIGURANA
SUMA PREMIJA

Član 5.

Ako je ugovoreno osiguranje od „osnovnih rizika” osiguravač će osiguraniku isplatiti štete koje nastanu na robi za vrijeme prevoza morem zbog:

- rizika na moru (sudar, udar, nasukavanje, potonuće, brodolom, nestanak broda, oluja, i nevrijeme na moru, otplovljavanje robe sa palube, dodir sa morskom vodom);
- požara, razbojništva i razbojničke krađe;
- bacanja robe u more;
- baraterija zapovjednika i mornara (svaka nepoštena i nezakonita radnja kapetana i mornara koja ide na štetu vlasnika broda).

Osiguravač će osiguraniku naknaditi gubitak i oštećenje robe, kod ugovorene širine pokrivača na „osnovne rizike”, koja nastane za vrijeme prevoza i zbog:

- eksplozije;
- sudara plovnog vozila;
- dodira plovnog vozila sa nekim spoljašnjim predmetom;
- gubitak cijelih koleta za vrijeme utovara, pretovara ili istovara;
- oštećenja pri tovaranju u luci.

Član 6.

Pojmovi sudar broda, udar, nasukavanje, naleganje na dno, potonuće, brodolom, gubitak broda, utvrđuju se na osnovu važećih propisa i običajnog prava.

U smislu ovih Uslova, pod rizikom se smatra:

- Oluja i nevrijeme: svaka velika elementarna nepogoda za vrijeme osiguranog putovanja;
- Otplovljavanje robe sa palube: ispadanje robe u more pod dejstvom vjetera ili talasa;
- Dodir sa morskom vodom: dodir sa vodom koji je posljedica pomorske nesreće ili namjere posade broda;

- Bacanje robe u more: namjerno bacanje djelova tovara u more zbog ostvarivanja opasnosti za cio tovar i brod;
- Baraterija: loša namjera, djelo kapetana broda ili mornara i članova posade, zbog kojeg postoji opasnost za cijeli brod ili tovar.

Ako je šteta na robi nastala zbog požara usljed samozapaljenja robe, osiguravač je u obavezi da osiguraniku naknadi štetu samo ako je to posebno ugovoreno.

Ako je šteta na robi nastala zbog eksplozije, osiguravač će osiguraniku naknaditi štetu samo ako je to posebno ugovoreno. Po isključenju odredaba iz prethodnog stava, ukoliko do eksplozije dođe zbog požara robe, osiguravač je u obavezi da osiguraniku naknadi štetu koja je posljedica požara ili je sa njim u vezi.

Osiguravač je u obavezi da osiguraniku naknadi štetu koja nastane zbog otplovljavanja robe sa palube samo ukoliko se prevoz robe vrši na palubi broda u zavisnosti od njene prirode ako je brod suprotno ugovoru za prevoz natovario robu na palubu ili ako je prevoz robe na palubi sa znanjem osiguravača.

Član 7.

Razbojništvo ili razbojnička krađa koju izvrši kapetan, članovi ekipe ili putnici nije obuhvaćena osiguranjem prema odredbama iz člana 5 stav 3.

U smislu odredaba iz člana 1 i člana 3 ovih Uslova, osiguravač će naknaditi štetu samo ako razbojništvo ili razbojničku krađu pričinu treće lice.

Član 8.

Ako je ugovoreno osiguranje od „osnovnih rizika” (klauzula B i C) osiguravač je u obavezi da osiguraniku plati doprinos u generalnoj havariji.

Član 9.

Ako se ugovori osiguranje Protiv svih transportnih rizika ALL RISKS, osiguravač će osiguraniku isplatiti naknadu štete koja nastane u vrijeme osiguranog prevoza zbog opasnosti navedenih u članu 5 ovih Uslova, kao i štete koje nastanu zbog:

- krađe cijelih koleta ili djelimične krađe pojedinačnih koleta;
- neispravne robe;
- slatke vode;
- dodira (kontakta) sa drugom robom;
- nebrige kapetana i ekipe broda;
- nepažljivog manipulisanja prilikom utovara, istovara i pretovara;
- drugih vanrednih opasnosti kojima je roba izložena za vrijeme prevoza.

Osiguravač nije u obavezi da osiguraniku isplati naknadu štete prema odredbama iz prethodnog stava, ako do štete dođe zbog opasnosti od kojih roba može posebno da se osigura (član 13 ovih Uslova), zbog opasnosti koje nijesu obuhvaćene osiguranjem (zakašnjenje isporuke robe).

Član 10.

Po isključenju odredbi člana 9 ovih Uslova osiguranje može da se ugovori od „osnovnih rizika” i rizika krađe, djelimične krađe i neisporuke.

U smislu odredaba iz prethodnog stava, u ugovoru o osiguranju mora se naznačiti da je osiguranje zaključeno samo od „osnovnih rizika” i rizika krađe, djelimične krađe i neisporuke.

Član 11.

Ako je posebno ugovoreno, osiguravač će osiguraniku naknaditi štetu koja nastane na robi zbog:

- odbijanja;
- oštećenja robe iz bilo kog razloga;
- zagrijavanja ili znojenja iz bilo kog razloga;
- rasturanja, manjak iz bilo kog razloga;
- curenja, manjak iz bilo kog razloga;
- uginuća egzotičnih životinja i loma nogu iz bilo kog razloga;
- uginuća životinja i loma nogu iz bilo kog razloga;
- samozapaljenja iz bilo kog razloga;
- odmrzavanja pošiljki koje se prevoze hladnjačama iz bilo kog razloga;
- kvara mesa, voća i povrća iz bilo kog razloga;
- kvara sušenih crijeva iz bilo kog razloga;
- naduvavanja (bombaža);

- sušenja, uvenuća iz bilo kog razloga;
- smrzavanja iz bilo kog razloga;
- eksplozije iz bilo kog razloga;
- osvjetljenja filmova iz bilo kog razloga;
- slične opasnosti.

Uslovi za osiguranje od rizika iz prethodnog stava, utvrđuju se ugovorom o osiguranju.

Član 12.

Po isključenju odredaba 5, 9 i 11 ovih Uslova, roba se može osigurati samo od potpunog gubitka.

Pod potpunim gubitkom robe, u smislu odredaba iz prethodnog stava, smatra se gubitak robe zbog koga dođe zbog gubitka broda.

Ako se ugovori osiguranje u smislu odredaba ovog člana stav 1, onda se to mora posebno navesti u ugovoru o osiguranju.

Član 13.

Osiguranje nije u obavezi da osiguraniku isplati naknadu štete koja nastane na osiguranoj robi zbog:

- opasnosti vezanih za vrijeme prevoza robe na palubi ili u otvorenim kolima (vagonima) osim ako je to posebno ugovoreno;
- opasnosti koje nastupe zbog nedovoljnog pakovanja ili nedostatka u pakovanju robe, koja je zbog toga po svojoj prirodi izložena gubitku ili oštećenju;
- opasnosti vezane sa utovarom ili istovarom ili opasnosti koje potiču zbog nepravilnog utovara robe koju je utovario isporučilac ili istovaruje primalac;
- naročitih opasnosti, koje nastaju zbog potpunog ili djelimičnog oštećenja ili gubitka robe (rđa, unutrašnji kvar koji nastane sam po sebi, curenje, sušenje, rasturanje, gubitak u težini i sl.) čemu je roba izložena zbog svojih osobina, osim ako to nije posebno ugovoreno;
- opasnosti koje nastaju zbog toga što predmeti koji su izuzeti od prevoza ili predmeti koji se ne prevoze, a uzimaju se samo pod određenim uslovima, a predati su na prevoz sa neispravnim, netačnim ili nepotpunim oznakama ili kada isporučilac ne preduzme propisane mjere ponašanja;
- opasnosti kojima su izložene žive životinje pri prevozu, osim ako to nije posebno ugovoreno;
- opasnosti koje su pratioci živih životinja ili robe, bili dužni da uklone;
- opasnosti koje na robi nastanu zbog nedostatka u konstituciji, lošeg održavanja ili neredovnog obilježavanja uređaja na kolima koja služe za prevoz robe, a nalaze se na upravljanju kod osiguranika ili kod lica za koje ovaj odgovara;
- loše namjere i krajnje nebrige osiguranika;
- rata i ratu sličnih događaja ili štrajka (ratnih i političkih rizika) i atomskih rizika;

Osiguravač nije u obavezi da osiguraniku naknadi štetu koja može unaprijed da se predvidi i izbjegne.

Član 14.

Osiguranje započinje od momenta kada roba napušta skladište u mjestu označenom ugovorom o osiguranju, zbog započinjanja prevoza i traje dok roba ne bude isporučena u skladište u mjestu odredišta, navedenog u ugovoru o osiguranju.

Osiguranje u svakom slučaju prestaje po isteku roka od 60 dana od dana istovara robe, ukoliko nije drugačije ugovoreno.

Rok iz prethodnog stava teče od datuma istovara robe sa broda.

Član 15.

Roba je osigurana i za vrijeme skretanja sa puta ili zakašnjenja koje ne zavisi od volje osiguranika, prisilnog istovara, novog utovarivanja i pretovara.

Roba je osigurana i u slučaju neke druge izmjene u prevozu izvršene u skladu sa ugovorom o prevozu.

Roba je osigurana i u slučaju da je u toku prevoza napravljen neki drugi propust ili greška u interesu osigurane robe ili u interesu robe, broda ili putovanja.

Član 16.

Ukoliko zbog okolnosti koje nijesu zavisne od volje osiguranika ugovor o prevozu prestane da važi u drugom pristaništu ili u mjestu, a ne u odredištu naznačenom u ugovoru o prevozu, ili se prevoz završi prije isporuke robe u skladištu primaoca ili drugom skladištu označenom u ugovoru o osiguranju, roba ostaje osigurana dok se ista ne proda ili ne isporuči u ono pristanište ili mjesto, ili dok ne stigne u skladište primaoca u odredištu navedenom u ugovoru o osiguranju.

Ako otprema robe kupca, u smislu prethodnog stava, započne prije isteka roka od 15 dana, osiguranje prestaje kada roba počinje da se otprema kupcu.

Ako se prodaja robe završi po isteku roka iz stava 2 ovog člana, a za vrijeme dok je roba osigurana, ugovor o osiguranju prestaje da važi u momentu prodaje.

Član 17.

Roba u smislu člana 15 i 16 (stav 1) ovih Uslova osigurana je samo ako osiguranik o nastaloj izmjeni obavijesti osiguravača odmah po prijemu izvještaja o izvršenim izmjenama i ako plati dodatnu premiju za osiguranje koju odredi osiguravač. Ukoliko osiguranik ne postupi po odredbama iz prethodnog stava, ugovor o osiguranju prestaje da važi na dan izvršenja promjene.

Član 18.

Roba na osnovu odredaba iz člana 15 i 16 ovih Uslova osigurana je ukoliko osiguranik postupi sa primjenom hitnosti i okolnostima koje zavise od njegove volje.

Član 19.

Roba može da se osigura na stvarnu ili fakturnu vrijednost. Pored fakturane vrijednosti mogu se osigurati i troškovi vezani za transport robe kao što su: troškovi prevoza, carina, osiguranje, troškovi špedicije i sl. Pored troškova iz prethodnog stava može se osigurati i očekivana dobit, ali najviše do 20% od vrijednosti robe.

Član 20.

Ukoliko ništa nije ugovoreno u vezi sa vrijednošću robe, smatra se da je roba osigurana na stvarnu vrijednost. Stvarna vrijednost robe utvrđuje se prema vrijednosti robe u mjestu otpreme u vrijeme predavanja robe na prevoz. Uvijek se smatra da je roba osigurana na stvarnu vrijednost, ako je osigurana fakturna vrijednost robe sa troškovima i dobiti koji po ovim Uslovima mogu da se osiguraju.

Član 21.

Ugovor o osiguranju se zaključuje na osnovu ponude za osiguranje osiguraniku ili ugovaraču osiguranja. Ponuda za osiguranje može da se podnese usmeno ili pismeno.

Ponuda za osiguranje robe mora da sadrži sljedeće elemente:

- vrsta i količina robe;
- težina robe;
- vrsta prevoznog sredstva;
- rizici za koje se traži osiguranje;
- relacija prevoza.

Po isključenju odredaba iz prethodnog stava ugovor o osiguranju može da se zaključi i kada osiguranik u ponudi navede: vrstu robe, prevozno sredstvo, mjesto otpreme i krajnje odredište, rizik od koga se traži osiguranje, s tim da se o ostalim podacima naknadno obavijesti osiguravač, u ugovorenom roku koji se za osiguranje utvrdi.

Ako osiguranik ne obavijesti osiguravača, u smislu odredaba iz prethodnog stava, o podacima iz stava 1 ovog člana smatraće se da ugovor o osiguranju nije zaključen.

Član 22.

Ponudu za osiguranje osiguravač može da prihvati ili odbije. Smatra se da je usmeno dostavljenu ponudu za osiguranje osiguravač odbio, ako je nije odmah prihvatio.

Ako osiguravač ne odgovori na pisanu ponudu u roku koji je uobičajen, smatraće se da je ponuda osiguranja prihvaćena.

Član 23.

Smatra se da je ugovor o osiguranju zaključen kada osiguravač prihvati ponudu za osiguranje.

Član 24.

Osiguranik je obavezan da plati premiju osiguranja u roku od 15 dana od prijema fakture, ukoliko nije drugačije ugovoreno. Premiju osiguranja može da plati svako drugo zainteresovano lice koje ima imovinsko pravni interes na robi.

Dan plaćanja osiguranja preko pošte uplatnicom ili nalogom za prenos smatra se kao dan uplate premije osiguranja osiguravaču.

Član 25.

Ako osiguranik ne plati premiju osiguranja u ugovorenom roku, a dođe do ostvarenja osigurane opasnosti, osiguravač može da odbije osiguraniku naknadu štete.

Član 26.

Štetu na robi ili gubitak robe u prevozu utvrđuju osiguranik i prevoznik zajedno.

Ako prevoznik (vozar) odbije da učestvuje u utvrđivanju štete, osiguranik je dužan da preduzme mjere obezbjeđenja dokaza da se šteta dogodila u vrijeme osiguranog putovanja i o tome obavijesti osiguravača ako se procjenjuje da šteta prelazi iznos samopridržaja osiguravača.

Pretpostavlja se da je osiguranik primio robu neoštećenu ako ne postupi po odredbama iz prethodnog stava.

Član 27.

Odštetni zahtjev osiguranik dostavlja osiguravaču pisanim putem.

Uz odštetni zahtjev obavezno je da se priloži:

- polisa osiguranja;
- originalna prevozna isprava (Konosman);
- zapisnik o šteti;
- faktura osigurane robe;
- drugi dokazi o vrijednosti robe;
- dokazi o plaćenim troškovima u vezi sa oštećenom robom (ukoliko su zavisni troškovi osigurani);
- drugi dokazi za nastalu štetu;
- visina nastale štete.

Podnošenjem odštetnog zahtjeva, osiguranik osiguravaču dostavlja i cesiju za prenos svojih prava koje je imao prema licima odgovornim za štetu.

Član 28.

Osiguravač je obavezan da naknadi štetu osiguraniku u visini stvarne štete na robi, ali najviše do osigurane vrijednosti robe. Ako osigurana vrijednost robe ili dobit predstavljaju veći iznos od stvarne vrijednosti, odnosno od visine dobiti koja može da se osigura, osiguravač će nadoknaditi istinsku štetu.

Ako je osigurana vrijednost robe ili dobit manja od stvarne vrijednosti, odnosno od visine dobiti koja može da se osigura, osiguravač će osiguraniku naknaditi štetu koja odgovara odnosu između osigurane i vrijednosti koja je mogla da se osigura, ali najmanje do osigurane vrijednosti.

Osigurana vrijednost predstavlja maksimalnu obavezu osiguravača prema osiguraniku.

Član 29.

Kod hartija od vrijednosti, štednih knjižica, mjenica, čekova i drugih vrijednih stvari koje se mogu oglasiti nevažećim, osiguravač će kao štetu naknaditi troškove tog obavještanja.

Ako se ostvari naplata neke od vrijednosti označenih u prethodnom stavu ili osiguranik zbog njegovog oglašavanja nevažećim pretrpi štetu, osiguravač će osiguraniku nadoknaditi istinsku štetu, do osiguranog iznosa te stvari.

Član 30.

Doprinos za generalnu havariju osiguravač će platiti na osnovu definitivnog obračuna u cjelini ako je doprinos utvrđen obračunom, a jednak je ili niži od osigurane vrijednosti robe.

Ako je doprinos za generalnu havariju veći od osigurane vrijednosti robe, osiguravač će na ime doprinosa nadoknaditi stvarnu štetu do osiguranog iznosa.

Član 31.

Generalna havarija i spašavanje utvrđuje se prema propisima i praksi koja važi u određenom mjestu robe odnosno broda.

Ako je to predviđeno ugovorom za prevoz, obračun po generalnoj havariji može da se sačini po pravilu York Antwerpen iz 1950. godine.

Član 32.

Ako je ugovorena integralna ili odbitna franšiza, osiguravač će naknaditi dio štete koji prelazi iznos ugovorene franšize, ali najviše do osigurane vrijednosti robe.

Ako je ugovorom o prevozu predviđeno, prirodno svojstvo, gubitak u težini (kalo), osiguravač će nadoknaditi osiguraniku štetu koja prelazi iznos redovnog gubitka, ali najviše do osiguranog iznosa, ukoliko nije drugačije ugovoreno.

Član 33.

Osiguravač će osiguraniku pored naknade gubitka ili oštećenja robe, naknaditi i razumno učinjene troškove za spašavanje robe. Ako je osigurana vrijednost robe manja od stvarne vrijednosti, osiguravač će osiguraniku naknaditi troškove spašavanja u srazmjeri koja odgovara odnosu između osigurane vrijednosti i stvarne vrijednosti robe. Naknada štete na robi i troškovi spašavanja ne mogu biti veći od osigurane vrijednosti robe.

Član 34.

Osiguravač će osiguraniku naknaditi i štetu koju osiguranik treba da plati sopstveniku broda po osnovu ugovora za prevoz po klauzuli „Za sudar zbog obostrane krivice”.

Za slučaj iz prethodnog stava osiguranik je dužan da se obrati osiguravaču.

Osiguravač ima pravo, po prijemu obavještenja, da preduzme sve mjere sa ciljem zaštite interesa osiguravača i osiguranika. Troškove preduzetih pravnih radnji preuzima osiguravač.

Ako osiguravač isplati naknadu osiguraniku prema odredbi iz stava 1 ovog člana, tada osiguranik nema pravo na naknadu po osnovu osiguranja robe.

Član 35.

Osiguravač nije u obavezi da osiguraniku naknadi štetu u sljedećim slučajevima:

- ako relacija i prevozno sredstvo ne odgovaraju naznakama u ugovoru o osiguranju;
- ako osiguranik prikrije ili netačno prikaže okolnosti koje utiču na ocjenu rizika.

Osiguravač nije u obavezi da osiguraniku isplati naknadu štete koja na robi nastane zbog propusta osiguranika da preduzme mjere za sprječavanje nastajanja štete odnosno za otklanjanje štetnih posljedica.

Osiguravač nije u obavezi da osiguraniku naknadi gubitak ili oštećenje na robi koje nastane krivicom vozara ili drugih čuvara koji mogu da budu odgovorni za vrijeme dok se roba nalazi na čuvanju ili zbrinjavanju kod njih ako je osiguranik u ugovoru o prevozu ili uskladištenju otkazao pravo naknade štete u tim slučajevima.

Osiguravač nije u obavezi da naknadi štetu osiguraniku koja nastane krivicom vozara ili čuvara, ako je osiguranik u ugovoru o prevozu odnosno uskladištenju iste ovlastio da mogu da se koriste pravom iz ugovora o osiguranju.

Po isključenju odredaba iz stava 3 i 4 ovog člana, ako do gubitka ili oštećenja dođe zbog ostvarenja nekog od osiguranih rizika, a vozar odnosno čuvar odbije osiguraniku da naknadi štetu, osiguravač će osiguraniku odobriti besplatnu pozajmicu u visini iznosa koji je osiguranik platio, a da pri tom nije zaključena obaveza osiguravača po odredbama iz stava 3 i 4 ovog člana. U slučaju iz prethodnog stava, osiguranik je dužan da povede spor protiv vozara odnosno čuvara za naknadu štete na robi. Osiguranik je dužan da osiguravaču vrati pozajmicu u iznosu koji je uspio da ostvari u sporu protiv prevoznika ili čuvara robe. Troškove spora snosi osiguravač u dijelu koji se odnosi na datu pozajmicu osiguraniku.

Član 36.

Obaveza osiguravača za isplatu štete započinje danom prijema dokaza potrebnih za utvrđivanje obaveze osiguravača iz ugovora o osiguranju.

Član 37.

Osiguranik može, uz saglasnost osiguravača, svoja prava iz ugovora o osiguranju da prenese na druga lica.

Član 38.

Isplatom štete, osiguravaču pripadaju, u granicama isplaćene štete, sva prava koja osiguranik ima prema licima odgovornim za štetu.

Osiguranik je obavezan da preduzme sve mjere za očuvanje i ostvarenje prava na regres osiguravaču.

Osiguravač može, ako osiguranik propusti da preduzme mjere iz prethodnog stava, da odbije osiguraniku naknadu za štetu koju bi inače mogao da regresira od počinitelja štete.

Član 39.

Ugovor o osiguranju prestaje da važi onako kako je to predviđeno važećim propisima imovinskog prava i ugovora.

Otkazni rok za prestanak ugovora je 90 dana, ako drugačije nije ugovoreno.

Član 40.

U slučaju spora, mjesto nadležnog suda određuje se prema sjedištu osiguravača.

Član 41.

U primjeni Opštih uslova prednost imaju „Institutske klauzule A, B, C”, odredbe navedene u polisi i priloženi specijalni uslovi osiguranja.

Datum početka primjene 27.02.2008. godine.